

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 443. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1838_599-txt-shoot-idm13075.pdf (tilgået 10. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Efter denne nødvendige Æres-Erklæring, nødvendig, ikke fordi man jo frit kan sige om England alt, hvad man vil, ligesom man dør siger frit, hvad man vil, om al Ting, selv om Rusland, endsige da om Danmark, men nødvendig for Sandhedens og vor egen Skyld, - efter denne Æres-Erklæring vil jeg gaa over til Betragtningen af *det aandelige* paa Herakles-Øen eller, nordisk talt, i det store *Thrudhjem*; og Overgangen er let, ikke fra Myretuen, men fra Bikuben, ikke fra den hollandske, men fra den engelske Vindskibelighed; thi hin er dyrisk, men denne menneskelig, og alt, hvad der er ægte menneskeligt, det bærer ogsaa Aandens Præg, skjønt det er Haandens Værk, kunde lige saa lidt uden Aand bestaa som oprinde. Det er nemlig, naar man selv har nogen Følelse af Aand, umuligt at se den Dristighed, hvormed Engelskmanden 444griber al Ting fat, den Sikkerhed, hvormed han strax opdager, hvorpaa det kommer an, om Foretagendet skal lykkes, og den Udholdenhed, hvormed han stræber at overvinde alle Vanskeligheder, og overvinder dem sædvanlig, - at se dette, uden at føle, man er paa *Kæmpeaandens* Enemærker, den Aand, hvem ingen Tanke er for høj, naar Mennesket kun kan naa den, som man paa de højeste Bjærgtoppe naar til Skyerne, og hvem intet Størværk er umuligt, før det er prøvet med al den Kraft, Flid og Standhaftighed, som Mennesket har i sin Magt. Og træde vi nu ind i de store Værksteder eller se de stolte Sejlere med Vind og Strøm feje af paa Floder og Have, da behøve vi slet ikke at kunne eftergjøre de kunstige Indretninger eller udgrunde Lovene, de følge, for at slutte os til Aanden af dens Kæmpeværker, slutte fra Virkningen ikke blot til de vidunderlige Kræfter, der ligge skjulte i den stumme Natur, men ogsaa til dem, der ligge os nærmest: i den talende, ja, veltalende, halvguddommelige Menneske-Natur, slutte os til Falkesynet, der opdagede det skjulte, og til Vidskaben, der satte de store Natur-Kræfter i Bevægelse til velberegnedes Virkninger, nødte den vildeste og frygteligste af alle Naturkræfter, som Ilden er, til i en forbavsende Grad at trække og at kæmpe for Mennesket.